

DÁVAJTE TEDA, ČO JE CISÁROVO, CISÁROVI, A ČO JE BOŽIE, BOHU

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video príhovor [TU](#)

Mt 22, 15-21

Vtedy farizeji odišli a radili sa, ako by podchytili Ježiša v reči. Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov so slovami: „Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadíš na osobu človeka. Povedz nám teda, čo si myslíš: Slobodno platiť cisárovi daň, či nie?“

Ale Ježiš poznal ich zlomyseľnosť a povedal: „Čo ma pokúšate, pokrytci?! Ukážte mi daňový peniaz!“

Oni mu podali denár. Spýtal sa ich: „Čí je tento obraz a nápis?“

Odpovedali mu: „Cisárov.“

Tu im povedal: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“

Po sérii slovných útokov, v ktorých Ježiš označil duchovných vodcov ľudu za zlodejov a vrahov (zlodejov preto, že sa zmocnili ľudu, a vrahov preto, že použili násilie), teraz naňho protiútočia práve títo vodcovia, ale majú problém. Ježiša nasledujú veľké zástupy, a preto ho treba diskreditovať.

Evanjelium, ktoré čítame v 22. kapitole Matúšovho evanjelia, 15-21 verš, je prvým zo série útokov, ktorými sa náboženský a duchovní vodcovia pokúsia diskreditovať Ježiša, nastavia mu pasce, aby ho mohli zhanobiť a skompromitovať pred ľuďmi.

Čítame: **“Vtedy...”** Tento výraz spája túto príhodu s obvinením, ktoré Ježiš vyslovil v podobenstve o pozvaných na svadbu, ktorí ale pozvanie odmietli pre vlastné záujmy. Konanie náboženských vodcov je podmienené vlastnými výhodami. **“Vtedy farizeji odišli a radili sa...”**¹ tento výraz má v evanjeliách vždy negatívny význam a znamená sprisahanie proti Ježisovi... aby ho pristihli pri čine v jeho preslovoch.

Teraz teda bude nasledovať séria pascí, ktoré nastavia pred Ježiša, ale z ktorých sa on vykrúti tak, že sám nastaví pasce pre svojich obviňovateľov. Poslali teda za ním svojich učeníkov, ale prekvapivo sa tu objavujú aj herodiáni. Farizeji a herodiáni sa navzájom nenávideli, pretože herodiáni sú na strane Herodesa, ktorý bol kráľom /bábkou, ustanoveným Rimanmi, a farizeji tohto kráľa neznášali.

Panovalo medzi nimi veľké nepriateľstvo, ale teraz musia čeliť spoločnému nebezpečenstvu. Ježiš je nebezpečný tak pre farizejov, ako aj pre herodiánov, a preto sa zhádkli, aby ho spoločne odstránili. Oslovujú ho **“Učiteľ”**... Pozor na tento titul, v Matúšovom evanjeliu vychádza vždy z úst Ježišových protivníkov a tých, ktorí sú voči nemu nevraživí, ale je súčasťou vtedajšieho vyjadrovania, a používajú ho na to, aby osladili to, čo chcú povedať.

“Vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste”. Toto tvrdenie je pravdivé, čiže uznávajú, že Ježiš dosvedčuje Božiu cestu podľa pravdy, ale prečo? **“Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadíš na osobu človeka”**. V protiklade s nimi, ktorých Ježiš obvinil, že robia všetko iba preto, aby boli obdivovaní, hľa tu je rozdiel. Farizeji robia všetko iba preto, aby boli zvelebovaní a obdivovaní; Ježiš nerobí nič pre vlastné výhody, ale pre výhody a dobro človeka.

Keď sa hodnota človeka stáva zvrchovaným princípom, ktorý riadi našu existenciu, potom netreba brať ohľad na nikoho, netreba sa starať o názor ľudí. A hľa nástraha, **“Povedz nám teda čo si myslíš”**, používajú prikazujúci

¹ Mt 12, 14; Mt 22, 15; Lk 6, 11

spôsob, nejde o požiadavku, ale o rozkaz: **“Slobodno platiť cisárovi daň, či nie?”** Čo je to Cisárova daň?

Odkedy bol pre Judeu vymenovaný rímsky prokurátor², všetci muži a ženy od 12 do 65 rokov museli platiť špecifickú daň. Táto otázka je teda zaujatá. Prečo? Pretože práve táto daň bola príčinou mnohých povstaní. Je napríklad známe povstanie Judáša Galilejského, ktorý sa vzbúril proti tejto dani. Táto otázka je teda pascou, pretože sa ho pýtajú, či je náležité platiť daň Cisárovi, a nezabúdajme, že sme vo vnútri chrámu, a Ježišova odpoveď môže znamenať jeho záhubu.

Lebo ak Ježiš odpovie “treba platiť daň Cisárovi”, vzoprie sa zákonu, podľa ktorého jediným Pánom ľudu, jediným uznávaným Pánom, je Boh. Ak ale naopak povie “netreba platiť”, budú ho považovať za rozvratníka, vzbúrenca, akým bol Judáš z Galiley. Sme vo vnútri chrámu, sú v ňom stráže a tie môžu Ježiša okamžite zatknúť. Nech by odpovedal akokoľvek, znamená to pre neho istú záhubu. Farizeji a herodiáni teda nastavili Ježišovi pascu, ale teraz ju on obracia proti nim.

Ježiš znenazdania hovorí: **“Ukážte mi daňový peniaz! Oni mu podali denár.”** V chráme však bolo prísne zakázané nosiť rímske mince, pretože zákon obsiahnutý v knihe Deuteronomium, v prikázaniach, zakazuje akýmkoľvek spôsobom zobrazovať človeka. A preto v najsvätejšom mieste Jeruzalema, v chráme, bolo absolútne zakázané nosiť rímske mince, na ktorých boli ľudské podobizne.

Pred vstupom do chrámu boli zmenárnici, ktorí vymieňali rímske mince za mince, ktoré boli v chráme povolené. Evanjelista tu ale upozorňuje na to, že pravým Bohom týchto farizejov je ich vlastný záujem. Práve oni, čo uhrančivo rozlišujú medzi čistým a nečistým, čo sú úzkostlivo starostliví a škrupolózni, len čo sa jedná o peniaze, nič z toho neplatí. Do chrámu, na to najsvätejšie miesto, prinášajú mince, ktoré sú v očiach náboženstva považované za nečisté. Ale pre vlastný záujem, pre vlastné výhody, to môžu opomenúť.

A hľa Ježišova pasca, keď mu naivne predstavujú mincu: **“Spýtal sa ich: “Čí je tento obraz a nápis?” Odpovedali mu: “Cisárov.”** Na rímskej minci bol z jednej strany obraz Tibéria a nápis “Cisár syn božského Augusta, najvyšší veľkňaz” a na rube bola cisárova matka zobrazená ako bohyňa mieru. Teda dve ľudské zobrazenia. **“Tu im povedal...”** Oni sa ho pýtali či slobodno platiť, či nie, Ježiš im neodpovedá, či je slobodno platiť, a či nie, ale používa iné sloveso “vracajte”: **“Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi”**. Ak nechcete jeho nadvládu, nesmiete používať jeho výhody, a preto tieto peniaze nie sú vaše, vráťte ich Cisárovi. A dodáva: **“a čo je Božie, Bohu.”** Čo majú vrátiť Bohu a čo je Božie?

Ježiš v podobnenstve o vinohradníkoch obvinil náboženských a duchovných vodcov z toho, že sa pre vlastný záujem zmocnili Pánovej vinice, postavili sa medzi Boha a ľud, nanútili mu svoje tradície, svoje zákony, a zatajili a zatemnili Božiu lásku pre svoj ľud. Na jednej strane teda treba neuznať Cisárovo panovnícke prvenstvo, ale na druhej strane ho treba navrátiť Bohu, pretože farizeji mu ho násilím odobrali.

Evanjelista ešte dodáva, že keď to počuli, zostali prekvapení, nechali ho a odišli.

Odchádzajú, ale zanedlho sa opäť vrátia a privedú so sebou odborníka, učiteľa zákona. Toto je teda iba jeden z útokov proti Ježišovi, ktoré pre neho pripravili herodiáni, saduceji a učiteľia zákonov.

Preklad: Zuzana Černá

---

² od roku 6 po narodení Ježiša Krista Židia platili Rimanom daň jeden denár na hlavu